

૨/102

1205E247

BA Sem 5 Examination

CC - 302

Sanskrit

May 2022

Candidate's Seat No : _____

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

શીષેક- સાંખ્યકારિકા (ઈશ્વરકૃષ્ણ કૃત)

સૂચના: (1) નીચે આપેલા વિભાગ- 1 ના પ્રશ્નોમાથી કોઈપણ ત્રણના ઉત્તર આપો.

(2) વિભાગ-2નો પ્રશ્ન-9 ફરજિયાત છે.

વિભાગ-1

પ્રશ્ન-1 નીચે આપેલી કારિકાઓને સમજાવો.

14

(૧) દૃષ્ટમનુમાનમાસવચનં ચ સર્વપ્રમાણસિદ્ધત્વાત્ ।

ત્રિવિધં પ્રમાણમિષ્ટં, પ્રમેયસિદ્ધિઃ પ્રમાણાદિધ્ ॥

(૨) ધર્મેણ ગમનમૂર્ધ્વં ગમનમધસ્તાદ્ ભવત્યધર્મેણ ।

જાનેન ચાપવર્ગો વિપર્યયાદિષ્યતે બન્ધઃ ॥

પ્રશ્ન-2 પ્રકૃત્તિનું સ્વરૂપ જણાવી, તેના અસ્તિત્વને સિદ્ધ કરતી દલીલો જણાવો.

14

પ્રશ્ન-3 વિવરણાત્મક નોંધ લખો.

14

(૧) દુઃખત્રયમ્ ।

(2) સત્કાર્યવાદ ।

૨.૧૦

E 247-2

પ્રશ્ન-4 પુરુષનું સ્વરૂપ સમજાવી, તેના અસ્તિત્વને સિદ્ધ કરતી દલીલો સ્પષ્ટ કરો. 14

પ્રશ્ન-5 ટૂંકનોંધ લખો. 14

(૧) પુરુષબહુત્વમ્ ।

(૨) સાંખ્યનો સૃષ્ટિ સર્જનનો ક્રમ સમજાવો.

પ્રશ્ન-6 સાંખ્યના આધારે આંઠ ભાવોના પરિણામોનું નિરૂપણ કરો. 14

પ્રશ્ન-7 ટૂંકનોંધ લખો. 14.

(૧) ત્રિવિધ અંતઃકરણં ।

(૨) લિંગ શરીરમ્ ।

પ્રશ્ન-8 સાંખ્યકારિકમાં નિરૂપાયેલ તત્ત્વવિચાર જણાવો. 14

વિભાગ-2

પ્રશ્ન-9 નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી કોઈપણ ચારની ખાલી જગ્યા પૂરો 8

(૧) મૂળ પ્રકૃતિ ----- છે. (વિકૃતિ, અવિકૃતિ, વિકારી)

(૨) સાંખ્યદર્શન ----- પ્રમાણ સ્વીકારે છે. (બે, ત્રણ, છ)

(૩) તણેય ગુણો -----ની જેમ એકજ પ્રયોજન માટે ક્રિયા કરે છે (દીવાની, જ્યોતિ, મિત્ર)

(૪) સાંખ્ય ----- તત્ત્વોને સ્વીકારે છે. (૨૫, ૨૦, ૨૬)

(૫) મનનું કાર્ય ----- કરવાનું છે. (નિશ્ચય, સંકલ્પ, અભિમાન)

(૬) વિશેષ ----- પ્રકારના છે. (ત્રણ, બે, ચાર)

(૭) પુરુષ અને પ્રકૃતિનો સંયોગ ----- ન્યાય મુજબ થાય છે.

(અંધપંગુ, નીરક્ષીરવિવેક, સ્થાણીપુલાક)

(૮) આસ્તિકદર્શનો ----- ને સ્વીકારે છે. (વેદ, રામાયણ, ઉપનિષદ)

